

De nieuwe Verordening Dierlijke Bijproducten is in werking getreden op 4 maart 2011

Dierlijke bijproducten zijn kadavers, delen van dieren, voormalige voedingsmiddelen of producten van dieren die niet of niet meer voor menselijke consumptie bestemd zijn. Hierbij denkt men in eerste instantie wellicht aan slachtafval, maar ook andere afvalstoffen zoals oliën en vetten, vervallen melkproducten, verpakte salami, productieresten van voedingsbedrijven, bepaalde soorten slib of restanten van biologische labo's kunnen hieronder vallen.

Bij verschillende crisissen, waaronder de aanwezigheid van dioxinen in levensmiddelen en BSE, is gebleken welke gevolgen een verkeerd gebruik van dierlijke bijproducten kan hebben. In dit kader werd in 2002 een allesomvattende Europese wetgeving ingevoerd over dierlijke bijproducten die niet bestemd zijn voor menselijke consumptie. Verordening (EG) nr. 1774/2002, de "dierlijke bijproducten Verordening", zorgt er al enkele jaren voor dat dierlijke bijproducten op een veilige manier verwijderd of gebruikt worden. Een ander doel van de Dierlijke Bijproducten Verordening is het stimuleren van een nuttig gebruik van de dierlijke bijproducten.

Een aantal ontwikkelingen in de sector noodzaakten de wetgever echter tot aanpassing en uitbreiding van de oorspronkelijke wetgeving. Zo vinden dierlijke bijproducten bijvoorbeeld meer en meer toepassing in biogas, biodiesel en andere technische doeleinden. Bijna tien jaar na het van kracht worden van Verordening (EG) nr. 1774/2002 was de tijd rijp om de wetgeving te herzien.

SITUERING

Dierlijke bijproducten ontstaan voornamelijk bij het slachten van dieren voor menselijke consumptie, bij de productie van producten van dierlijke oorsprong zoals zuivelproducten, bij de verwijdering van dode dieren en bij ziektebestrijdingsmaatregelen. Ook bepaalde voedingsmiddelen die omwille van gebreken aan de verpakking, het overschrijden van de houdbaarheidsstermijn of om commerciële redenen niet langer voor menselijke consumptie verkocht worden vallen onder de regeling. Ongeacht waar zij vandaan komen, vormen dierlijke bijproducten een risico voor de volksgezondheid, de diergezondheid en het milieu. Dit risico moet adequaat worden beheerst, hetzij door deze producten naar een geschikte verwijdering te brengen, hetzij door ze voor andere doeleinden te gebruiken onder strenge voorwaarden die de betrokken risico's tot een minimum beperken.

Alle dierlijke bijproducten verwijderen is geen realistische optie, aangezien dit tot al te hoge kosten en milieurisico's zou leiden. Anderzijds heeft iedereen er belang bij dat deze producten op een veilige en duurzame wijze voor diverse toepassingen worden gebruikt, mits de gezondheidsrisico's tot een minimum worden beperkt. Tal van dierlijke bijproducten worden namelijk algemeen gebruikt in de farmaceutische industrie, de veevoederindustrie enzovoort. Meer en meer worden dierlijke bijproducten ook ingezet voor de opwekking van energie.

De Dierlijke Bijproducten Verordening deelt de dierlijke bijproducten volgens hun risiconiveau in drie categorieën in. Naar gelang de categorie waartoe de dierlijke bijproducten behoren mogen bepaalde verwerkingsmethodes (verbranding, compostering, vergisting, gebruik als meststof, vervoederen, ...) toegepast worden. Voor elk van de verwerkingsmethodes worden voorschriften vastgelegd.

HERZIENING MET BEHOUD VAN DE HUIDIGE PRINCIPES

Het doel van de herziening was een duidelijker kader te scheppen voor dierlijke bijproducten met behoud van de algemene principes van Verordening (EG) nr. 1774/2002. Deze principes blijken immers zeer goed te werken en voldoende veiligheid te garanderen bij het gebruik of de verwijdering van dierlijke bijproducten. Een meer flexibelere aanpak voor het gebruik van dierlijke bijproducten voor bestemmingen die een laag risico voor mens, dier of milieu inhouden werd eveneens ingebouwd.

Uiteindelijk leidde dit tot de publicatie van Verordening (EG) nr. 1069/2009¹. Deze nieuwe Verordening is op 4 maart 2011 van toepassing geworden. Het is het eerste deel van een tweeluik dat de huidige Verordening vervangt. Het uitvoeringsbesluit, Verordening (EU) nr. 142/2011² werd gepubliceerd op 25 februari 2011 en treedt op dezelfde datum in werking.

Enkele van de belangrijkste veranderingen worden hieronder weergegeven.

- **Verduidelijking van de indeling van dierlijke bijproducten in categorieën.**
Vooral de omschrijving van de categorie 3-materialen werd gewijzigd en uitgebreid.
- **Een duidelijker afgebakend toepassingsgebied,**
De mogelijkheid werd voorzien om een formeel 'beginpunt' en 'eindpunt' vast te leggen in de wetgeving. Als een product eenmaal een dierlijk bijproduct is geworden, mag het niet opnieuw in de voedselketen terecht komen. Bijzondere regels gelden voor bedrijven die tegelijk deel uitmaken van de voedselketen en van de keten van dierlijke bijproducten. Om redenen van rechtszekerheid en adequate controle moet er ook een eindpunt bepaald worden voor producten die niet langer rechtstreeks van belang zijn voor de veiligheid van de voedselketen. Voor bepaalde producten waarop andere wetgeving van toepassing is wordt dit eindpunt bepaald in de fase van de productie. Zo moeten producten die het eindpunt voorbij zijn op de markt kunnen worden gebracht zonder beperking op grond van de verordening en mogen deze producten gehanteerd en vervoerd worden door exploitanten die niet volgens deze verordening zijn erkend of geregistreerd.
- **De verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van activiteiten volgens de verordening wordt duidelijk bij de exploitant gelegd.**
De verantwoordelijkheden worden verduidelijkt (art 21 en 22). Als exploitant is men in alle fasen van verzamelen, vervoer, hanteren, behandelen, transformeren, verwerken,

¹ Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002. Gepubliceerd op 14 november 2009

² 2011Verordening (EU) nr. 142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot uitvoering van Richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die richtlijn

opslag, in handel brengen, verdelen, gebruik en verwijderen binnen ondernemingen die men controleert verantwoordelijk dat dierlijke bijproducten en afgeleide producten voldoen aan de verordening.

- **Verduidelijking van het toepassingsgebied en de inhoud van de interne controles.**

Dat er een duidelijke verantwoordelijkheid bij de exploitant gelegd wordt, blijkt ondermeer uit de verplichte uitvoering van de risico-analyse (art. 29). Zowel bedrijven die dierlijk afval/dierlijke bijproducten verwerken als biogasinstallaties en composteerinstallaties die deze producten gebruiken moeten een risico-analyse uitvoeren. Hetzelfde is verplicht voor bedrijven die voeder voor gezelschapsdieren vervaardigen en bedrijven die méér dan één categorie dierlijke bijproducten of afgeleide producten in hetzelfde bedrijf opslaan of hanteren. Voordien werd dit omschreven als interne controles voor intermediaire bedrijven en verwerkingsbedrijven (vroegere art. 25).

- **Verplichte registratie en verduidelijking van de erkenningsplicht.**

Vooraleer een exploitatie op te starten moet de exploitant

de bevoegde overheid op de hoogte brengen. Dit geldt voor bedrijven die actief zijn – in welke fase ook – van de productie, het vervoer, de hantering, de verwerking, de opslag, het in de handel brengen, de verdeling, het gebruik of de verwijdering van dierlijke bijproducten en afgeleide producten.

Voor bepaalde activiteiten is een erkenning vereist (art. 24) zoals bijvoorbeeld voor het gebruik van dierlijke bijproducten als stookbrandstof, sterilisatie onder druk, verbranding en meeverbranding, compostering en omzetting in biogas, ... Hierop bestaan ook bepaalde uitzonderingen. Algemeen werd ten opzichte van de vorige verordening verduidelijkt voor welke bedrijven een erkenning of registratie verplicht is.

Tot slot werd er, bijvoorbeeld door het invoeren van een eindpunt in de productieketen van afgeleide producten en door de verschillende verduidelijkingen en een betere aansluiting gerealiseerd van de dierlijke bijproducten Verordening met andere wetgevingen zoals de milieuwetgeving, cosmeticawetgeving, geneesmiddelenwetgeving...

Auteur: Tine Roels (ABO nv)

Ruime ervaring en expertise in:

Stortplaatsbeheer	(erkend deskundige, inrichtings- en afwerkingsplannen, ...)
Studies TOP, grondreiniging en baggerwerken	(inrichting, ...)
Afvalstoffenstudies en -beheer	(optimalisatie beheer, gebruikscertificaten, ...)
Haalbaarheidstudies	(milieutechn., fin.-econ., maatsch. aanvaardbaarheid, ...)
Milieueffectenrapporten	(MER, ontheffingsnota's, ...)
Milieueffectenstudies	(impactbepaling, remediërende maatregelen, ...)
Milieucoördinator	(extern, bijstand, ...)
Milieuvergunning	(opmaak, begeleiding, ...)
Milieuauditing	(due diligence, compliance, ...)
Bodemstudies	(erkend Bodemsaneringsdeskundige type II)
Bodemonderzoeken	(oriënterende en beschrijvende bodemonderzoeken)
Bodemsaneringsprojecten	(ook begeleiding van saneringswerken)
Grondverzetstudies	(technisch verslag, studie ontvangend terrein, ...)
Second opinions	(bodemonderzoeken, milieumanagement, ...)
Authority engineering	(haalbaarheid, onderbouwing, overleg overheden, ...)
Expertise en bemiddeling	(conflictbemiddeling, ...)

Geert Bogaert, GSM 0495 274 185 - geert.bogaert@ecobova.be
 Nieuw adres vanaf dec 2010: Wellingstraat 102 - B-9070 Destelbergen
 Tel. 09/328.11.40 - Fax 09/328.11.50

Wetenschapspark 1 (Greenbridge, Plassendale I) - B-8400 Oostende
 Tel. 059 33 92 51 - Fax 059 33 92 59

www.imog.be

- afvalverbranding met energierecuperatie
- biomassa
- sortering van PMD, Papier & Karton, houtafval, grof vuil
- deponie cat. 2
- groencompostering

Site Harelbeke Kortrijksesteenweg 264	Site Moen: St-Pietersbruglaan 1	T 056 71 61 17 info@imog.be
--	------------------------------------	--------------------------------